TRAILRUN NATUURGEBIED WITTE BERGEN

TRAILRUN IN HET REESTDAL
ROUTE 11 km

Het parcours gaat door het oeroude Reestdal en het verhaal van de ijstijden. Hoe deze periode het heuvelige beekdallandschap tussen het natuurgebied 'Witte Bergen' en 'Oude Vijver' hebben gevormd. Voor achtergrondinformatie, zie POI's. Gebruik van een smartwatch wordt aanbevolen.

Landschap Overijssel i.s.m. de groep trailrun Vechtdal/Reestdal. Heb je verbetersuggesties? Laat het weten via antje.grolleman@landschapoverijssel.nl

2023

Landschap Overijssel

Trailrun natuurgebied Witte Bergen

Trailrun in het Reestdal

Landschap Overijssel

Trailrun natuurgebied Witte Bergen

Hoe kom ik bij het startpunt?

Je start op de kleine parkeerplaats aan het begin van de Carstenlaan, een zijweg van de Burg. van Wijngaardenstraat in IJhorst. Op deze parkeerplaats staat het wandelnetwerkbord 'startpunt Witte Bergen' en het informatiebord van Landschap Overijssel.

- Y20 — Wandelkeuzepunt Y20 (begin op onbekende route) — *11 km*
- Y26 — Wandelkeuzepunt Y26 — *450 m*
- Y25 — Wandelkeuzepunt Y25 — *600 m*
- Y22 — Wandelkeuzepunt Y22 — *850 m*
- 1 — Natuurgebied 'Witte Bergen' — *900 m*
- Y24 — Wandelkeuzepunt Y24 — *1 km*
- Y21 — Wandelkeuzepunt Y21 — *1,5 km*
- Y20 — Wandelkeuzepunt Y20 — *11 km*
- 2 — Carstenbos: natuurgebied — *2,3 km*
- Y32 — Wandelkeuzepunt Y32 — *2,5 km*
- Y34 — Wandelkeuzepunt Y34 — *2,9 km*
- Y35 — Wandelkeuzepunt Y35 — *8,9 km*
- Y56 — Wandelkeuzepunt Y56 — *8,8 km*
- 3 — Woeste gronden & Staatsbos — *4,2 km*
- Y55 — Wandelkeuzepunt Y55 — *4,4 km*
- Y55 — Wandelkeuzepunt Y55 — *4,4 km*
- Y54 — Wandelkeuzepunt Y54 — *4,8 km*
- Y54 — Wandelkeuzepunt Y54 — *4,9 km*
- Y64 — Wandelkeuzepunt Y64 — *5,7 km*
- 4 — Oeroude wodanseiken — *6,3 km*
- Y63 — Wandelkeuzepunt Y63 — *6,6 km*
- Y68 — Wandelkeuzepunt Y68 — *8,1 km*

> ontdek meer op de volgende pagina

Vervolg route

Y57 Wandelkeuzepunt Y57

8,2 km

5 De Vier Bergen: natuurgebied

8,4 km

Y56 Wandelkeuzepunt Y56

8,8 km

Y35 Wandelkeuzepunt Y35

8,9 km

Ren rechtsaf (omheind pad). Ga verderop rechtsaf en bij keuzepunt Y31 linksaf. Volg de gele pijl tot Y20. Sla linksaf, het eindpunt van de trailrun 'Witte Bergen'.

9,4 km

Y31 Wandelkeuzepunt Y31

10 km

6 Vledders en Leijerhooilanden

11 km

Einde van de route

Trailrun natuurgebied Witte Bergen

11 km

1

Natuurgebied 'Witte Bergen'

Geschiedenis 'Witte Bergen'

In 1908 kocht L.G. Stahls een stukje grond bij De Witte Bergen en vestigde daarop een uitspanning waar de bezoeker wat kon eten en drinken. In de wandeling heette de gelegenheid al gauw "Stahls tentien." Ruim twintig jaar later verkocht hij zijn nering aan de gebroeders Hazelaar uit 'de Wijk'.

In de zomermaanden gingen zij zich richten op de exploitatie van een theehuis met zwembad, speeltuin, kanovijver, dwaaltuin en uitkijktoren. Het complex ging "De Witte Bergen" heten. Vooral het zwembad, hoewel niet verwarmd, had een grote aantrekkingskracht.

https://www.canonvannederland.nl/nl/overijssel/salland/staphorst/de-witte-bergen- (Lees meer)

Gebied 'Witte Bergen' nu

Een heuvelig, bebost en zanderig natuurgebied met een wirwar aan smalle paadjes. Dit nodigde een aantal vrijwilligers in IJhorst uit tot de aanleg van een spannende, gemarkeerde 'Beleefroute' voor kids. Dit is gerealiseerd in het iets verderop gelegen heuvelige bos. Meer informatie, klik op de link.

https://www.kidsproof.nl/drenthe/eropuit/kidsproof-drenthe/beleefroute-ijhorst-natuur-wandelen-kids (Beleefroute IJhorst voor kids)

2

Carstenbos: natuurgebied

Natuurbeheer Carstenbos

Het heuvelige Carstenbos kent een gunstige biotoop voor het leefgebied van de das. De das leeft onder de grond in een uitgebreid gangenstelsel met verschillende kamers dat ook wel dassenburcht, eerd of wrang word genoemd. Het beheer wordt gedaan door Landschap Overijssel i.s.m. vele vrijwilligers.

Terreinbeheerder Hans vertelt

Hans Dijkstra is terreinbeheerder bij Landschap Overijssel en één van de terreinen die hij beheert is het Overijsselse deel van het Reestdal. In dit interview (zie link) vertelt Hans over zijn band met het beekdal en over het beheer dat Landschap Overijssel in het Reestdal toepast.

http://hetreestdal.nl/?p=966 (Hans vertelt (link))

Logo Landschap Overijssel

Niet voor niets staat de dassenpoot in het logo van Landschap Overijssel en heeft de stichting geïnvesteerd in een prachtige dassenexpositie in De Wheem. De das van dichtbij bekijken? Landschap Overijssel bied die gelegenheid via een Dasmobiel die geur en geluiddicht is.

https://landschapoverijssel.nl/eropuit/dassen-kijken (Lees meer)

Dassen in het Carstenbos

De das is een schuw nachtdier en weegt tussen de 12 en 15 kilo. Vroeger was het meer een dagdier, dit is nog te zien aan de kleurstelling van de vacht. Boven licht, onderzijde donker. Door zijn stevige, kegelvormige snuit en de sterke voorpoten met lange klauwen is de das een uitstekende graver.

http://hetreestdal.nl/?p=191 (Lees meer over de dassen)

https://www.dassenwerkgroepbrabant.nl/video/krabbende_das.html (Video's over de dassen)

Woeste gronden & Staatsbos

Woeste gronden

Wat we nu ruige natuur noemen had vanaf de middeleeuwen de benaming 'woeste gronden'. Zandverstuivingen, hoog en laagvenen, heidevelden en moerassen leverden de mens niets op en moesten daarom worden ontgonnen. Het was ploegen, spitten, ontwateren, bemesten en tenslotte oogsten voor de boeren.

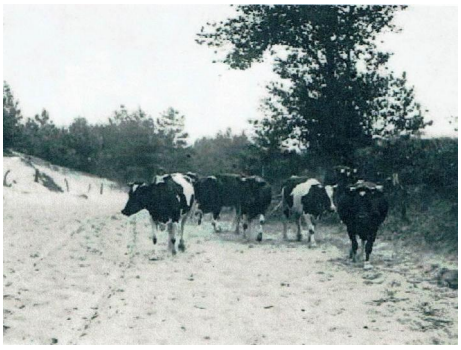

De Witte Bergen: de boeren in IJhorst lieten hun koeien grazen op de uitgestrekte heidevelden in het Staatsbos. De boer dreef zijn kudde dagelijks tussen de beide natuurgebieden, waar het fijne hagelwitte zand nog volop aanwezig was. Nu is dat hagelwitte zand nauwelijks meer aanwezig.

Ontstaan Staatsbosbeheer

Hoewel de overheid vanaf 1822 de woeste gronden in de uitverkoop deed, bleek toch niet ieder stukje Nederland aan boeren en burgers te kunnen slijten. Sommige stukken natuur waren zo schraal maar bleven niet nutteloos liggen. In het jaar 1899 werd het Staatsbosbeheer opgericht.

Het Groene erfgoed

Lang niet alle gronden, ook na de ontginningen vanaf de jaren 30, werden destijds in bos omgezet. Ook nu beheert Staatsbosbeheer iets meer 'woeste grond' dan bos. Zo maakt Staatsbosbeheer zich sinds 1999 sterk voor een minder eenzijdig waterbeheer. Klik op de link.

https://www.staatsbosbeheer.nl/ (Het groene erfgoed)

4

Oeroude wodanseiken

Waarom hebben we bomen nodig?

Niet alleen in een bos maar ook in de stad hebben we veel en grote bomen nodig om het leefbaar te houden. Bomen verkoelen de omgeving, vangen fijnstof af en slaan CO2 op. Daarnaast geven bomen sfeer en dragen ze bij aan de gezondheid van de mens en de biodiversiteit.

Dat ervaar je al tijdens een boswandeling laat staan in een stad. Maar belangrijk is dat bomen in de stad voldoende water hebben! Bekijk de educatieve film 'de stad als bos' van de bomenstichting. Tip: doe dit lekker thuis want het duurt even voordat je alles hebt gezien over bomen!

https://www.bomenstichting.nl/ (Film 'de stad als bos')

Wodanseiken in Nederland

De naam 'Wodanseiken' werd rond 1850 bedacht door de landschapschilders Johannes Warnardus Bilders en Gerard Bilders, vader en zoon, die de promotors waren van de zogenoemde 'Oosterbeekse School' wier leden graag het veld ingingen om te schilderen.

De grillig gevormde bomen worden tegenwoordig omgeven door een gemengd bos, maar eeuwenlang stonden ze in een open heidelandschap. Deze eiken hadden dus alle ruimte om breed uit te groeien. Bekijk maar eens het verschil met een loofboom die staat in een naaldbos. Meer lezen, klik op de link.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Wodanseiken (Wodanseiken - Wikipedia)

5

De Vier Bergen: natuurgebied

De Vier Bergen, uniek gebied

Wat maakt 'De Vier Bergen' zo uniek? Martijn vertelt: "De struikheide, dopheide en pijpenstrootje (de grassoort) en een mooi stuk heide met enkele vennen. Hier komen soorten voor als adder, levendbarende hagedis, nachtzwaluw, poelkikker, heideblauwtje, bruine vuurvlinder en diverse soorten libellen.

Met een beetje geluk kun je in het natuurgebied 'De Vier Bergen' ook de noordse witsnuitlibel, noordse glazenmaker en koraaljuffer spotten." Klik op de link.

https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/noordse-witsnuitlibel (Over deze insectensoorten)

Nog meer diersoorten?

Jazeker, structuurrijke heide biedt micromilieus: Dat zijn zeer kleine gebiedjes waarbij alle omstandigheden gunstig zijn voor een soort; denk aan plekken om bijvoorbeeld te schuilen en te zonnen. Dat is van belang voor koudbloedige dieren zoals de adder en de levendbarende hagedis.

Ook mestkevers, zandbijen, sprinkhanen en vlinders profiteren daarvan. Specifieke vogelsoorten van de heide zijn de boompieper, boomleeuwerik, roodborsttapuit en de zeldzame nachtzwaluw die daar broedgelegenheid, voedsel en rust vinden. ’s Winters de kans om ook een klapekster of reeën te spotten.

https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/boompieper (Kennis over vogels)

Vledders en Leijerhooilanden

Vledders en Leijer hooilanden

Net ten zuiden van het dorp IJhorst ligt een uniek natuurgebied: de Vledders en Leijer hooilanden. Dit gebied kenmerkt zich door zijn open karakter en bestaat voor het overgrote deel uit hooilanden.

Het partroon van de percelen is al eeuwenoud en centraal in het gebied ligt de Streitenvaart waardoor het van oorsprong venige gebied al in de middeleeuwen werd drooggelegd. Door deze drooglegging kon er in dit van oorsprong kletsnatte gebied toch hooi van het land worden gehaald.

Helaas heeft de drooglegging ook minder goede gevolgen gehad. Veel van de natuurwaarden zijn in de loop van de tijd verdwenen, waaronder veel soorten weidevogels en de zeer soortenrijke blauwgraslanden. Het hooiland beheer is inmiddels veranderd in weilanden met koeien.

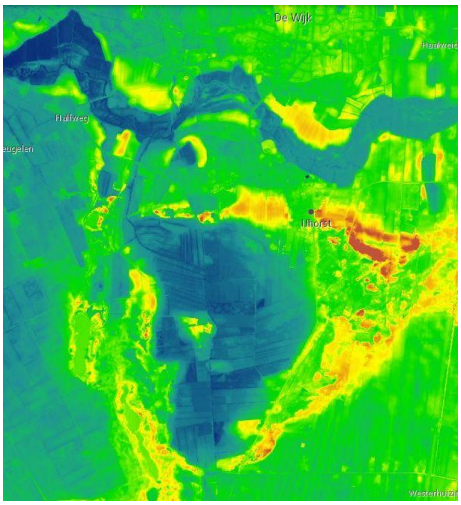

Herstelplan

Landschap Overijssel werkt aan een herstelplan voor het gebied. Door het dichten van vele greppels en minder diep maken van (te) diepe sloten zal het natuurgebied in de toekomst weer natter worden.

Niet alleen zal het eeuwenoude hooiland beheer weer worden hersteld, ook is er weer ruimte voor bedreigde plant en diersoorten in het gebied. Otter, kwartelkoning, watersnip, zilveren maan en groene glazenmaker zijn zo maar wat soorten die hier in de nabije toekomst al een leefgebied kunnen vinden.

Kortom; het gebied is al het beleven waard en zal in de nabije toekomst één van de pareltjes in Noord Overijssel vormen. Open de link.

https://www.landschapoverijssel.nl/projecten/gebiedsontwikkeling-vledders-en-leijerhooilanden (Gebiedsontwikkeling)